

kultur **TRØKK**

NR. 4:2009 • INFORMASJONSBLAD FRA NORSK KULTURSKOLERÅD

FORSIDEMOTIV: INGRIID LORENTZEN DANSER FOTO: JÜRGEN WESNER

S:06-07 IDÉBØKER I ANIMASJON OG SKAPENDE SKRIVING

S:18-19 KURDISTANSKE KULTURSKOLER VIKTIG FREDSFaktor

S:20-21 JURYLEDER FOR DRØMMESTIPENDET 2010 ER...

Norsk kulturskoleråds informasjonsblad

Redaktør: Egil Hofslí

Annonseansvarlig: Inntil videre redaktøren

Layout: Guri Jermstad AS

Trykk: GRØSET™

Boken er produsert etter miljøstandardene ISO 14001, EMAS og Svanemerket.

Produksjonen er klimanøytral, CO₂-utslippet er kompensert.

Redaksjon:

Egil Hofslí, redaktør

Telefon: 908 35 229

E-post: egil.hofslí@kulturskoleradet.no

Annonseavdeling:

Inntil videre: Kontakt redaktør for bestilling og andre henvendelser om annonsering

Annonsepriser:

1/1-side, farge: 5490 kr

1/1-side, sv./hv.: 3790 kr

½-side, farge (liggende format): 3690 kr

½-side, sv./hv. (liggende format): 2690 kr

I tillegg tilbyr vi annonser av tre ulike bredder:

Enspaltere: 56 mm

Tospaltere: 118 mm

Trespaltere: 180 mm

Mm-pris (måles etter høyde) for disse: 12 kr

Gode rabatter:

Gis om flere innrykk er aktuelt

Annonsefrist:

14 dager (to uker) før utgivelsesdato

Utgivelser 2010:

Nr. 1: 11. mars Annonsefrist: 23.02

Nr. 2: 03. juni Annonsefrist: 14.05

Nr. 3: Utgivelsesdato bestemmes senere

Nr. 4: Utgivelsesdato bestemmes senere

Opplag: 5.200

Abonnement:

Bladet distribueres gratis til landets kulturskoler. Alle andre som vil kan også abonnere. Ta kontakt for tilbud

Utgiver:

Norsk kulturskoleråd

Postadresse: 7491 Trondheim

Besøksadresse: Fjordgata 1

Telefon: 73 56 20 00

Telefaks: 73 56 20 01

E-post: post@kulturskoleradet.no

Internettadresse: www.kulturskoleradet.no

:direktøren direkte

Tilbakeblikk og forventning

Julen 2009 er rett rundt hjørnet. Et begivenhetsrikt år går mot slutten. Til tross for store kutt i kommunebudsjett, der kulturskoletilbudet i en del kommuner er blitt kraftig redusert, er det i landet, sett under ett, en viss økning i kulturskolenes aktivitet. Det jobbes godt i kulturskolene rundt om i landet, og samhandlingen mellom de ulike ledd i Norsk kulturskoleråd, fra kommune gjennom fylke/region til sentralledd, har blitt betydelig bedret dette året.

Viktig i så måte er utvidelsen av våre kulturskolekonsulentstillinger i fylker og regioner fra 1. august i år. Det gir organisasjonen større mulighet til å bistå kommunene med rådgivning og kompetanseheving. Med støtte fra Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, har Norsk kulturskoleråd gitt ut et veiledningshefte for kommuner som ønsker å utvikle sine kulturskoler til gode lokale ressursentre.

Gjennom det gode arbeidet som gjøres i kulturskolene, og med den støtte kultursaken har fått fra andre kulturinstitusjoner og kulturorganisasjoner, har det aldri tidligere vært fokusert så mye på kultur generelt og kulturskolene spesielt, som under denne valgkampen i forkant av stortingsvalget.

Med kunngjøringen av Kulturløftet II, "budsjettlekkasjen" om 40 millioner til kulturskoleutvikling som var lagt inn i Statsbudsjettet 2010 samt lovnaden om en opptrappingsplan i de kommende års statsbudsjett, fikk den sittende regjering trolig mange stemmer fra kulturlivet i Norge. I skrivende stund er Kunnskapsdepartementet i gang med å sette sammen et utvalg med Theo Koritzinsky som leder, som i sitt mandat skal utrede premisser for tildeling av stimuleringsmidlene til kulturskolene. Sannsynligvis vil utvalget ha sitt første møte rett over jul, og arbeidet i utvalget skal være slutført innen et halvt år.

Norsk kulturskoleråd vil følge opp både utvalgets og Kunnskapsdepartementets arbeid. For å påse at lovnader gitt før valget følges opp, og for å se til at satsingen fra den rødgrønne regjering kommer kulturskolene til gode. Alle ledd i Norsk kulturskoleråd arbeider ut fra en felles strategi for å få til en best mulig utnyttelse av de midlene som er tiltenkt kulturskolene. Da er det også viktig at kommunikasjonskanalene er åpne i begge retninger.

Med et spennende 2010 foran oss, og med store forventninger til regjeringens satsing på kulturskolene som lokale ressursentra, ønsker jeg dere alle en riktig god jul og et godt nytt år.

kommentator: [oddvin vatlestad](#)
direktør i Norsk kulturskoleråd

Det store kulturskoleløftet

Kulturløftet II lover et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris. Dette skal sikres ved statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. Utvikling av et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole skal utredes. Det skal være rom for ulik organisering av kulturskolen. Det skal legges til rette for synliggjøring av kulturskolen, og for talentutvikling.

I forbindelse med framlegginga av Kulturløftet varslet kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell ei storstilt satsing på kulturskolen, og sa videre at dette er starten på kulturskoleløftet som skal gi alle barn som ønsker det et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris.

I Statsbudsjettet for 2010 er det satt av 40 millioner kroner til denne satsinga. Samtidig settes det ned et utvalg under ledelse av Theo Koritzinsky. Utvalget skal blant annet utrede et mer omfattende kulturskoletilbud i tilknytning til SFO/skole og en ny øremerket støtteordning for å utvikle nye kulturskoletilbud. Utvalget vil levere sin innstilling våren 2010, så det haster å komme i gang hvis vi skal få noen effekt av de avsatte midlene i året som kommer.

I dag står cirka 25 000 barn i kulturskolekø, tilsvarende cirka 30 000 elevplasser. Hvis vi anslår en kostnad per plass til mellom 10 000 og 15 000 kroner trengs det 300 - 400 millioner kroner hvert år for å avvikle kulturskolens ventelister. Altså ti ganger beløpet som er bevilget i 2010.

Kulturløftet II sier at kulturskoletilbud til alle skal sikres gjennom statlige stimuleringsmidler og en solid kommuneøkonomi. 40 millioner kroner i

statlige stimuleringsmidler er på plass. I følge KS (Kommunenes Sentralforbund) er kommuneøkonomien presset på tross av en solid inntektsøkning til kommunene på 8 mrd. i 2010. KS uttaler at de frie inntektene til kommunene må økes med ytterligere 2,5 mrd for å skape balanse i kommuneøkonomien.

Høstjakt på budsjettmidler i kommunene er i gang, og flere kulturskoler melder om store kutt i en vanskelig kommuneøkonomi. Kulturskolen er kommunenes ansvar, men vi forventer at valgløftene følges opp, og at staten trapper opp stimuleringstilskuddet til kulturskolene i årene framover, slik at et tilbud av god kvalitet og til en rimelig pris kan sikres i alle landets kommuner.

kommentator: aase sætran
styreleder, Norsk kulturskoleråd

lærerens kommentar: Bildet ble tatt da Aleksander var på tur med hunden sin Embla i skogen. Han så et rødt løv som lå på bakken, et rødt løv med mange små vanndråper på. Dette løvet ville Aleksander ta bilde av, men han var ikke

fornøyd med innrammingen av løvet der det lå på bakken. Han løftet det derfor forsiktig opp, så han ikke skulle ødelegge vanndråpene, og la det varsomt i en liten granbusk, hvor han så tok bildet. Det grønne som omkranser det røde

:kunstglimt

Kunstner: Aleksander Velle
Alder: 11 år
Skole: Marnardal kulturskole
Hans kulturskolelærer:
John Erik Kristensen

Bidrag innsendt til
Kulturskolekalenderen 2010.

:fakta

bladet er barnålene fra granbusken, og det gule i overkant av bildet er et annet løv som lå inne i busken fra før. Bildet er beskåret, men det ikke foretatt noen manipulasjoner.

foto: aleksander velle

- Yehudi Menuhin ble født i USA i 1916 og døde i Tyskland i 1999
- Verdensberømt fiolinist og dirigent
- Hadde base i England det meste av karrieren, men bodde i Sveits mellom 1970 og 1985
- Statsborger både av Sveits og England
- Etablerte Yehudi Menuhin School i England (1963) og Menuhin Music Academy i Sveits (1977)

:fakta

fellesnevneren: Den berømte dirigenten og fiolinisten Yehudi Menuhin skal være fellesnevneren for alle arrangementene i Menuhin-stafetten i norske kulturskoler.

Byr kulturskolene opp til Menuhin-stafett

2010 stafettetapper

oslo: Verdens mest prestisjefulle konkurranse for unge fiolintalenter finner sted i Oslo i april 2010. Det er et godt utgangspunkt for en gedigen Menuhin-stafett, synes Norsk kulturskoleråd.

Yehudi Menuhin International Competition for Young Violinists 2010 arrangeres i Oslo 16. - 25. april 2010. Norsk kulturskoleråd er medarrangør, sammen med Norges musikkhøgskole, Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien og Barratt Due musikk-institutt. Rådet synes Menuhin er en flott fellesnevner for å profilere den norske kulturskolemodellen. Ikke bare de ti dagene i april; samtlige av årets fire første måneder tas i bruk til Menuhin-arrangementsstafett.

- Vi ønsker å vise fram den norske kulturskolemodellen, med satsing både på bredde og talent. Kan kulturskolene bidra til at arrangementet blir synlig over hele landet, ville det være en fantastisk markering som vil merkes langt inn i storting og styringsverk, sier kulturskolekonsulent Torkel Øien i Norsk kulturskoleråd - Region øst.

2010 arrangement

Øien håper at alle kulturskoler har lyst til å bidra med ett eller helst flere arrangement under Menuhin-paraplyen.

Arrangementene må gjerne være tverrfaglige, men det er viktig at de markedsføres som Menuhin-arrangement.

- Vi lager pressemeldingsmateriale for bruk overfor lokalpresse. Vi vil også ta i bruk felles, sammenbindende elementer på alle arrangementer, sier Øien.

Menuhin-stafetten foregår fra 1. januar til 1. mai 2010. - Så oppsummerer vi og lager en oversikt over alle arrangementene, som overrekkes "en dertil egnet person", sier Øien og antyder at vedkommende gjerne må ha minister som en del av sin stillingstittel.

Arrangement med fellespreg

Norsk kulturskoleråd foreslår noen felleselementer for arrangementene:

- **Pappfele" på scenen.** Laget lokalt. Ta i bruk andre kunstfag i kulturskolen. Velg uttrykk etter ønske
- **Menuhin-logo og/eller Menuhin-bilde:** projisert

- **Per Spelmann-vignett:** Kanskje bare teksten framføres, kanskje framføres sangen av en solist, kanskje arrangeres den for et ensemble
- **Menuhin-sitat:** framført av kulturskoleelev

Meld inn arrangementet!

Skal en få oversikt over alle Menuhin-arrangement behøves et sted for opp-telling. - Vi etablerer en kalender på internett, hvor alle arrangører registrerer sine arrangement. Vi lager en enkel mal på registreringen, sier Øien og mener det eksempelvis kan se slik ut:

- Tittel på arrangement: Felemoro
- Type arrangement: Strykekonsernt
- Tid: 4. januar kl. 20.00
- Sted: Vardeåsen kirke, Asker
- Arrangør: Asker kulturskole

- Kalenderen skal være lett tilgjengelig, på internett. Vi kommer tilbake før årsskiftet med informasjon om hvor den blir å finne, sier Torkel Øien.

tekst: egil hofsli
foto: virginia schmidt

Vil ha politiattest for kulturskoleansatte

oslo: Kunnskapsdepartementet har sendt ut på høring et forslag om at krav om politiattest skal gjelde også for musikk- og kulturskoler, på samme måte som det i dag gjelder for skoler og SFO.

Høringsfristen er 31. desember 2009.

Norsk kulturskoleråd synes dette loven- dringsforslaget er svært kjærkomment.

– Det er på høy tid at også kulturskolens ansatte blir omfattet av den aktuelle lov- paragrafen. Særlig når vi vet at mange av kulturskolens samarbeidspartnere; de frivillige organisasjonene, nå har dette i sine vedtekter. Dette er svært godt nytt, sier rådgiver Merete Wilhelmsen (**bildet**) i Norsk kulturskoleråd.

Siktemålet er at lovendingsforslaget skal settes i kraft fra neste skoleårs begynnelse, dvs. sensommeren 2010. Det forutsetter at forslaget opprett- holdes etter avsluttet høring og at det får Stortingets tilslutning under lovbehand- lingen sommeren 2010.

Departementet vurderer det slik at hen- synet til barn ved musikk- og kultur- skoletilbudene, omtalt i opplærings- lovens § 13-6, tilsier at krav om

politiattest ved ansettelser må utvides til å gjelde disse til- budene. Det er ingen grunn til at elever ved disse skolene skal ha et svakere vern på dette om- rådet enn elever i skolen og på skolefritidsordningen.

– Uheldig ulikhet i dag

Departementet mener at det er de samme hensyn som taler for krav om politiattest og de samme vurderinger av personvernsspørsmålet, som gjelder ved musikk og kul- turskoler som ved skole og skolefritidsordning. Dette har Stortinget tidligere tatt stilling til ved vedtakelsen av bestemmelsen om poli- tiattest for skole og SFO. Hensynet til eleven veier etter departementets vur- dering tyngre enn de per- sonvernmessige ulempene av forslaget. Etter departementets vur- dering bør det gjelde samme krav for alle tilbud som er regulert i opplæringsloven. Ulikheten som i dag eksisterer i forhold til musikk- og kultruskoler er påpekt som uheldig fra flere hold.

Vurdere reglene

Når forslaget til ny politiregisterlov, nylig fremmet av Justisdepartementet, er be- handlet av Stortinget, vil departementet måtte vurdere reglene om politiattest i et litt bredere perspektiv, herunder om de kun skal komme til anvendelse i saker der dom er falt.

Departementet mener på denne bak- grunn at en hjemmel for å kreve politi-

også for kulturskoleansatte: I framtida vil trolig også kulturskoleansatte behøve politiattest for å utøve sin profesjon.

attest ved ansettelser i musikk- og kulturskoler bør innføres i opplæringsloven. Det bør skje gjennom en tilføyelse av et nytt ledd i § 13-6 som regulerer disse skolene. Hjemmel for å kreve politiattest er allerede innført i loven på samme måte for skolefritidsordningen. Dette er gjort ved henvisning i § 13-7 om skolefritidsordningen til § 10-9 om politiattest.

tekst: egil hofslø

Animasjonsveiledning både i bok og på kurs

oslo: Animasjon er et kunstuttrykk stadig flere barn og unge finner utfordrende og spennende. Dermed trengs det flere pedagoger med god animasjonskompetanse, noe Norsk kulturskoleråd ønsker å bidra til denne vinteren.

Først kommer "Animasjonsbok – en veiledning i å animere med barn", med Bente Aasheim (**bildet**) som forfatter og Norsk kulturskoleråd som utgiver. Deretter kommer et temadag-

tilbud innen animasjon, med Aasheim som kursholder og kulturskolerådet som arrangør.

Animasjon er en illusjon av bevegelse som oppstår når en viser stillestående bilder fortløpende etter hverandre. Det er også fellesbetegnelsen for ulike film- og visualiseringsteknikker som skaper et slikt synsbedrag eller inntrykk av liv og bevegelse. Betegnelsen brukes ofte som en samlebetegnelse for tradisjonelle tegne- og dukkefilmer samt filmer med utelukkende dataskapte figurer, miljøer og effekter.

Bred filmerfaring

Forfatter Bente Aasheim er utdannet lærer med fordypning i film og kunst og håndverk. Hun er en svært erfaren animasjonsinstruktør, og har i nærmere ti år benyttet animasjon som metodikk for læring i skolen, samt holdt en rekke verksteder, foredrag og kurs.

Mer om Aasheim på nettstedet <http://animasjoniskolen.vpweb.no>.

Animasjonsboka støttet av Den norske Forfatterforening, Film & Kino og Norsk filminstitutt.

Følges opp med temadager

Bestilling, pris og alt annet du behøver å vite om hvordan du skaffer deg boka vil du finne oppdatert informasjon om på nettstedet www.kulturskoleradet.no.

Bokutgiveren Norsk kulturskoleråd følger opp utgivelsen med å tilby egne temadager innen animasjon. Det blir åtte kurs i sju ulike byer i januar og februar 2010:

- **Ålesund:** 18. januar
- **Molde:** 19. januar
- **Trondheim:** 20. og 21. januar
- **Bodø:** 22. januar
- **Tromsø:** 24. februar
- **Bergen:** 25. februar
- **Kristiansand:** 26. februar

Kursholder blir bokas forfatter; Bente Aasheim.

– Kurset gir deg innføring i det å lage animasjonsfilm sammen med barn samt det å gjennomføre en kreativ og

motiverende undervisning med film som metode, sier Aasheim. Hun lover deg praktisk og teoretisk undervisning i hvordan du kan organisere en klasse eller gruppe i animasjonsarbeid, og hvordan du med enkel grep kan integrere alle fagområder i grunnskolen og kulturskolen i elevproduserte filmer. Det vil bli en gjennomgang av ulike animasjonsteknikker tilpasset alder samt råd og tips om hvordan animasjonsarbeidet kan organiseres med mange barn.

Animasjonsboka samt lunsjinngår i kursprisen som er 1 290 kroner. Påmelding gjøres på www.kulturskoleradet.no innen 11. januar 2010.

tekst: egil hofslø

bok og kurs: Norsk kulturskoleråd tilbyr både veiledningsbok og kurs i animasjon. Bente Aasheim er både forfatter og kursholder.

vil inspirere: Kjersti Wold er både forfatter og kursholder når Norsk kulturskoleråd nå tilbyr splitter ny idébok og temadager i skapende skriving.

Mye inspirasjon å hente innen skapende skriving

skien: Først kommer det ei idébok for skapende skriving, så kommer det attpåtil temadager med utgangspunkt i samme bok. Nå er det mye å glede seg over for både lærere og elever innen faget skapende skriving.

På oppdrag fra Norsk kulturskoleråd har forfatteren Kjersti Wold skrevet boka som både utgiver og forfatter håper skal virke inspirerende både for pedagog og elev. Både i kultur- og grunnskole.

Boka, som er noe forsinka som utgivelse, ble grundig omtalt i Kulturtrøkk nr. 1 i år. Men vi repeterer gjerne litt:

Til forskjell fra "Idébok for visuelle kunsthøgskole", som Norsk kulturskoleråd utga i 2007, er den nye idéboka mer som ei håndbok å regne. Wold har mangeårig erfaring som både forfatter, pedagog og kursholder i skrivefaget, og sier hun håper boka skal være noe en pedagog innen skapende skriving finner stimulerende og inspirerende, samtidig som en får påfyll av kunnskap.

Skriveoppgaver

– Det har vært svært enkelt å finne motivasjon for å lage ei slik bok, som

forhåpentligvis bidrar til at de som underviser i faget får et godt hjelpemiddel til å gjøre en enda bedre jobb, sier Kjersti Wold.

Forfatteren av idéboka er utdannet innen litteratur fra universitetet i Århus, og har også gått forfatterstudiet i Bø i Telemark. Der har hun også undervist. Kjersti Wold er i dag tilknyttet Norsk Barnebok Institutt som veileder.

I idéboka henvender hun seg ikke bare til læreren, men også til eleven. Dette gjøres blant annet gjennom en rekke skriveoppgaver. Ellers er boka full av råd, tips, henvisninger som Wold og utgiveren Norsk kulturskoleråd tror vil gjøre arbeidshverdagen enklere for lærere både i kultur- og grunnskolen.

Følges opp med temadager

Bestilling, pris og alt annet du behøver å vite om hvordan du skaffer deg boka vil

du finne oppdatert informasjon om på nettstedet www.kulturskoleradet.no.

Som om ikke ei motiverende og inspirerende bok er nok, Wold og kulturskolerådet trår like godt til med egne temadager for skapende skriving. Disse arrangeres i januar 2010 i de tre største byene:

- Oslo: 27. januar
- Trondheim: 28. januar
- Bergen: 29. januar

Kursholder blir altså Kjersti Wold og dette skal bli en inspirasjonsdag for lærere i kultur- og grunnskole som ønsker inspirasjon knyttet til kreativ skriving. Idébok og lunsj inngår i kursprisen som er 1 290 kroner. Påmelding gjøres på www.kulturskoleradet.no.

tekst: egil hofslø

Kulturskolekalender av beste sort igjen

trondheim: Den nasjonale Kulturskolekalenderen 2010 er ferdig juryert og produsert, og på markedet tidnok til å bli en fin julegave til så vel kulturskolevenner som til kjente som kanskje ennå ikke kjenner skoleslaget så godt.

Juryen har igjen hatt en ekstra krevende jobb med å plukke ut arbeidene som pryder kalenderen. Elever ved nærmere 80 kulturskoler hadde sendt inn arbeider til vurdering.

Fagkoordinator for visuelle kunsthøgskolen i Norsk kulturskoleråd, Fabiola Charry, er igjen imponert over kvaliteten på de innsendte bidragene. Hun har stått for juryeringen sammen med Siri Singsaas, som også arbeider i Norsk kulturskoleråd, som prosjektmedarbeider innen blant annet visuelle kunsthøgskolen.

Takker både elever og lærere

– Jeg ønsker å takke alle som har bidratt med flotte arbeider av høy kvalitet for innsatsen. Takk også til de mange

som leverte gode forslag, men som det dessverre ikke ble plass til denne gangen. Håper dere forsøker til neste år, sier Fabiola Charry, som også vil rette en stor takk til elevenes pedagoger:

– En ekstra takk til de mange pedagogene som har gjort en flott jobb med å sende oss dokumentasjon av arbeidene, og dermed spart oss for veldig mye arbeid med fotografering og tilbakesendelse av disse, sier Charry.

Selv om mange har dokumentert på forbillig vis, fins også dem som behøver og etterspør mer veiledning i kunsten å dokumentere. Det vil si fotograferere, skanne bilder og sende disse digitalt via e-post eller cd. Charry sier Norsk kultur-

skoleråd vil se på saken, og kanskje blir det mulig å tilby opplæring/rådgivning i en eller annen form.

Fin profilering

Hun mener kalenderen er et særdeles godt uttrykk for det engasjement en finner i mange kulturskoler i arbeidet med de visuelle kunsthøgskolen, og at kalenderen speiler både bredden og kvaliteten i arbeidet.

Mange kulturskoler og kulturskoleledere synes kalenderen egner seg utmerket som markedsføring av skoleslaget og som en julehilsen til støttespillere i kommunen samt til kolleger i grunnskolen.

– Dette er dessuten en flott julegave til alle du kjenner, både venner og slekt, og andre bekjentskaper som kan ha glede og nytte av å ha en kalender som påminner dem om alt det flotte som skjer ved kulturskolen også på deres eget sted i landet, sier Charry.

Slik skaffer du deg kalenderen

Alle som har fått sitt bidrag med i kalenderen får et gratis eksemplar.

For oss andre koster den nye kulturskolekalenderen 130 kroner. Bestiller du 15 eller flere blir prisen 110 kroner per stykk.

Tre bestillingsmetoder fins:

- E-post: post@kulturskoleradet.no
- Telefaks: 73 56 20 01
- Post: Norsk kulturskoleråd, 7491 Trondheim

Kjellberg Kulturskole, Gruppenbild

 KULTURSKOLE-KALENDEREN 2010

kalenderkunst: Kulturskolekalenderen 2010 er klar for bestilling.

tekst: egil hofsli

Samarbeid gir helstillinger

fillan: Ved å byttelåne lærere har kulturskolene i kommunene Hitra og Frøya funnet en samarbeidsform som begge skolene har gjensidig nytte av.

Resultatet er flere helstillinger og et bredere tilbud til elevene. Halvannet år er gått siden Omar Pleym begynte som rektor ved Hitra kulturskole. Siden den gang har han omtrent snudd opp ned på kulturskolen, og begynt nærmest med blanke ark hva gjelder tilbud og organisering.

– Bakgrunnen for omorganiseringen er at hverdagen for mange kulturskolelærere er små stillinger, som medfører uforutsigbarhet og dårlige arbeidsbetingelser. Hitra kulturskole hadde mange små stillinger rekruttert på lokale ressurser. Lærerne i disse stillingene sluttet sist år av naturlige årsaker. I stedet for å ansette nye lærere i små stillinger, valgte vi å satse tyngre på færre disipliner, sier Pleym.

Byttehandel

Resultatet av omorganiseringen er tre heltidsansatte pedagoger innen fagtilbudene dans, klaver og band. En av stillingene har Pleym fått til ved at dansepedagogen Ingeborg Trelstad Thomassen lånes ut til Frøya kulturskole én dag i uka. Til gjengjeld får Hitra låne en pedagog i visuell kunst. – Jeg dekker min lærers lønn og reiseutgifter, mens rektoren ved Frøya kulturskole gjør det samme for læreren de låner ut til oss. En enkel ordning som gagnar alle parter, sier Pleym.

Pleyms kjepphest

Å etablere flere helstillinger i kulturskolen er utvilsomt en bra ting. Minuset er at en i startfasen ofte mister noe av mangfoldet i det totale tilbudet.

kvalitet framfor kvantitet: Rektor Omar Pleym ved Hitra kulturskole satser på et snevrere fagtilbud, men mener kvaliteten på undervisningstilbudet dermed blir bedre.

– Er det noe jeg har lært som kulturskolerektor, er det at en ikke kan tilby alle tilbud overalt. En kjepphest for meg som rektor er kvalitet fremfor kvantitet. Det gjelder å opparbeide de feltene en har, bygge opp et miljø rundt disiplinene og kvalitetssikre undervisningstilbudet, sier Pleym.

– Samarbeidet om bytte av lærere er i startfasen, og har bare vært utprøvd i et halvt år. Erfaringen vi har gjort oss så langt er bare positiv og det kan selvsagt bli aktuelt å utvide ordningen, sier Pleym.

tekst: hege arstad

foto: ingeborg trelstad thomassen

– Anbefales

– Dette er en vinn-vinn-situasjon for alle parter, sier Maciej Karpinski, rektor ved Frøya kulturskole.

– Samarbeidet styrker kulturskolene i regionen. Det overordnede målet har hele tida vært å gi elevene et best mulig tilbud, og når vi i tillegg får til større stillinger for lærerne, kan vi ikke si oss annet enn fornøyd. Kulturskoler ute i distriktene har ikke samme tilgangen på lærerkrefter og kompetanse som de større skolene i byene. Men ved å slå sammen kreftene står vi mye sterkere, sier Karpinski.

Gnistrende Arti'

bergen/søgne: Landet rundt har sangglade pedagoger i november sunget av jublende hjerter på de totalt 18 Kor Arti'-kursene som Norsk kulturskoleråd har arrangert i 15 byer.

artig på kurs: Deltakerne Eva Dollis Vik (t.v.) og Marianne Skjægstad trivdes på Kor Arti'-kurs i Søgne. Her sammen med Kor Arti'-pianist Morten Huuse.

To team har reist Norge rundt og inspirert og kurset sangglade lærerne. Utgangspunktet for disse kursene - eller samsangdagene - er årets ferske cd-utgivelse "Kor Arti' Volum 13" med kompet til 17 nye sanger. Hefte med noter og tekster følger med.

- Kor Arti'-konseptet er ment som et supplement til det tradisjonelle sang-repertoaret i skolen. Vi erfarer at både grunn- og kulturskolepedagoger har stort utbytte av det vi tilbyr, sier Ingrid Almås, en av kursholderne fra Norsk kulturskoleråds fagseksjon. Sammen med Ragnhild Skille og Bård Hestnes har hun også vært svært sentral for produksjonen av hele Kor Arti'-pakken.

Grand Prix-feber

Årets Kor Arti'-utgivelsen favner tradisjonen tro bredt hva gjelder sjangre. Årets utgivelse har noe mer tenårings-appell enn barnehageappell, da Norsk kulturskoleråd nå har en eget tilbud skreddersydd for de yngste barna; "Toner og trinn for småtroll".

- Spesielt mye jubel har det kanskje vært for Melodi Grand Prix-potpurriet. Det rommer låter fra Cliff Richard til Alexander Rybak, sier Almås. Ellers fins det sanger gjort kjent av artister som Michael Jackson, Marit Larsen, Åge Aleksandersen, Malin, Jokke og Post-girobygget. I tillegg også tre julerelaterte sanger.

Proffmusikere

Årets opplegg avviker ikke mye fra tidligere suksesser. Norsk kulturskoleråd

står som produsent av cd-en. Sentrale aktører: Morten Huuse (musiker, mikser, programmerer, arrangør), Bård Hestnes (mikser) og musikerne Andreas Aase, Kåre Kolve, Anne-Lise Heide, Berit Lillevold og Carl Haakon Waadeland.

Ute på veien består de to Kor Arti'-teamene av følgende:

- Ragnhild Skille, Kai Lennert Johansen, Marianne Tovsrud Knutsen, Tor Egil Skaar
- Ingrid Almås, Bård Hestnes, Bjørn Sigurd Skjelbred, Morten Huuse

Foreløpig er det bare kursdeltakerne som har hatt muligheten til å skaffe seg undervisningsmateriellet som følger med (cd og hefte). Dette er nå mulig å bestille også for andre via

www.kulturskoleradet.no.

Kor Arti'-repetisjonskurs

For alle som synes det er lenge til neste høst og en ny runde med Kor Arti'-kurs, er det verdt å merke seg tilbudet Kor Arti'-REP! våren 2010. Mer informasjon om dette på www.kulturskoleradet.no.

tekst: egil hofsli
foto: bård hestnes

jubel og trøkk: stor sangiver da Kor Arti'-turneen gjestet Grieghallen i Bergen.

Rådets oslofilial åpnet

oslo: Schous kulturbryggeri er en stor kultursatsing i Oslo - av Oslo kommune. Et velegnet sted for Norsk kulturskoleråds nye "oslofilial".

I sjette etasje i kulturbryggeriets hus "J - Spirehuset" har to av Norsk kulturskoleråds medarbeidere nå kontorplass. Prosjektleder Lars Emil Johannessen fra Norsk kulturskoleråd sentralt og kulturskolekonsulent Torkel Øien fra Norsk kulturskoleråd - region øst holder kontor i et bygg hvor det yrer av kulturell aktivitet.

Rundt seg har de organisasjoner som Norsk musikkråd, Norsk Rockforbund, Musikk i Skolen, Norske Trekkspilleres Landsforbund, Norsk Folkemusikk- og Danselag, De Unges Orkesterforbund, Norsk Viseforum, Norges barne- og ungdomskorforbund og Kunst og design i skolen.

- Det er praktisk og svært stimulerende å ha kontor i et slikt miljø. Her disponerer vi også møterom, som kan benyttes også når andre av organisasjonens ansatte har behov for slikt i hovedstaden, sier Lars Emil Johannessen.

filialbestyrere: Torkel Øien (t.v.) og Lars Emil Johannessen er å finne på Norsk kulturskoleråds oslokontor.

Schous kulturbryggeri holder til i deler av tidligere Schous bryggeri, som nå gradvis omdannes til et levende kulturkvartal. Mye mer om dette er å lese på nettstedet www.schouskulturbryggeri.no.

Schous kulturbryggeri har gateadresse Trondheimsveien 2, mens Norsk kulturskoleråds oslofilial har inngang fra Herslebs gate.

tekst og foto: egil hofslı

Ledersamling i OASE-regi

oslo: Stinn brakk og mye engasjement da OASEprosjektet arrangerte lederkonferanse for skole- og kulturområdet 3. november.

Størst var nok nysgjerrigheten rundt Theo Koritzinskys utredning om "framtidens kulturskole". Koritzinsky (**bildet**) er leder av utvalget som den rød-grønne regjeringen vil skal se på hvordan

en best kan løse de store utfordringene kulturskolene har med lange ventelister og høye skolepengesatser, og hvordan en skal nå Kunnskapsdepartementets mål om at skolene skal framstå som lokale ressurscenter innen kunst og kultur.

På konferansetidspunktet var verken utvalgets mandat eller sammensetning klart, men Koritzinsky håper at utvalget ville få muligheten til å utarbeide retningslinjer for bruken av (mest mulig av) de 40 millionene kronene regjeringen ønsker som stimuleringsstøtte til kulturskoler/kulturaktivitet i skolen.

Andre foredragsholderne var seniorrådgiver Harry Rishaug fra Norsk kulturskoleråd, rektor Astrid Fjell fra Time kulturskole, nestleder Finn Evensen fra Lørenskog kulturskole og OASEprosjektets leder; Torkel Øien, som også er

kulturskolekonsulent for Norsk kulturskoleråd - Region øst.

Drøyt 50 ledere deltok på konferansen, de aller fleste ledere innen skole- og kulturfeltet i kommunal sektor.

OASE er et utviklingsprosjekt for kulturskoler som setter fokus på det utøvende aspektet innenfor undervisning, opplevelse og formidling. Mer om Prosjektet OASE på www.musikkiskolen.no.

tekst og foto: egil hofslı

Ingrid best av

oslo: 91 av Norges fremste, unge utøvere av klassisk musikk var 20. - 22. november samlet i Oslo til den nasjonale delen av Ungdommens Musikkmeesterskap 2009. Ingrid Søfteland Neset fra Søfteland i Os ble kåret til Årets musiker.

årets musiker: Ingrid Søfteland Neset ble kåret til Årets musiker under den nasjonale delen av Ungdommens Musikkmeesterskap 2009.

For den flotte prestasjonen ble 17-årige Ingrid belønnet med konsertoppdrag i Spania, Bodø, Egersund og Trondheim samt 50.000 kroner. Pengene kommer fra Elisabeth og Knut Fures Stiftelse, som totalt bidro med 110.000 kroner i premiepotten for årets UMM. Ellers drysset det flotte konsertoppdrag i både inn- og utland samt pengepremier fra også andre sponsorer over de meget dyktige deltakerne.

Overrasket og veldig glad

– Dette var helt uventet! sier Ingrid Søfteland Neset. – Jeg kom til Oslo for å spille og ha en fin opplevelse. Jeg er meget overrasket over både å få toppkarakter og bli Årets musiker. Dette er en stor inspirasjon, og vil hjelpe meg veldig mye videre som musiker, sier Ingrid, som drømmer om ny og enda bedre fløyte. Da kommer 50 000 kroner i prispenger veldig godt med...

Ingrid er elev ved musikklinja på Langhaugen videregående skole i Bergen. Hun får også fløyteundervisning ved Griegakademiet. Fløyte har hun spilt siden hun var 10-11 år. Hun deltok i UMMs nasjonale mesterskap også i 2007, da ble det tredjepris. I årets UMM fikk hun altså førstepris med maksimal poengsum; 25. I tillegg deltok hun i ensemble klasse 2, i trio Jentene fra Bergen som tok en andrepris.

Én utøver til fikk førstepris med maks poengsum i årets UMM: Pianisten Julie Yuqing Ye (17) fra Bærum. Totalt var det 15 førsteprisvinnere, med poengsummer fra 23 til 25 poeng.

Mye ros til arrangøren

UMM ble i år arrangert for åttende gang av Norsk kulturskoleråd med Norske Musikk læreres Landsforbund som viktig støttespiller. Det vanket mye ros fra deltakere, foreldre og lærere til arrangøren.

de beste

Yngstejenta: Åtteårige Ågot Sagbakken fra Gausdal var mesterskapets yngste deltaker.

Dette er mesterskapet med de mange vinnerne. Her kåres ikke enere, toere osv. Her deles det ut førstepriser, andrepriser osv. Om flere utøvere oppnår samme poengsum kan det godt bli utdelt flere førstepriser i samme klasse. I år var det pianister, blåsere, slagverkere, duoer og ensembler som konkurrerte. Alle under 23 år kan delta.

I Oslo var det finalespill ved Norges musikkhøgskole fredag og lørdag. Lørdag kveld var det europeisk konsert med offentliggjøring av resultatene samt prisutdeling. Deretter pizzafest for deltakere med familie og lærere. Søndag ble det hele avsluttet med prisvinnerkonsert, hvor åtte solister og en duo deltok. NRK P2 gjorde opptak som ble sendt mandag 30. november. Se mesterskapets nettsted www.umm.no for mer om UMM 2009, inklusive resultatlister.

tekst og foto: egil hofslı

pizzaparty: Julie Yuqing Ye (f.v.), Ann Hou Sæter og Miriam Helms Ålien hadde det gøy på UMMs pizzafest.

solister: Hanne Siri A. Heglum og Aleksander Raknes Ulriksen deltok begge i slagverk klasse 3.

venter spent: Prisvinnere venter på å få høre hvem som blir Årets musiker. Linnéa Sundfær Haug (f.v.), Aleksander Raknes Ulriksen, Trond Sagbakken, Xixi Marlene Tao Karlström, Julie Yuqing Ye, Ingrid Søfteland Neset, Håvard Salvesen Njølstad, Christian Sommerfelt, Vivian Louise Tsui.

"Musikalsk" humorbok

trondheim: Norsk kulturskoleråds tidligere informasjonsmedarbeider; Johan Svendsen, er i disse dager på markedet med ny humorbok.

Johan Svendsen (**bildet**) fikk stor medieoppmerksomhet da han - som selv er blind - i 2008 laget "blind humor"- boka "Hvem faen slo av lyset?", med muntre historier hvor sykdommene blidhet og svaksynthet var stikkord. Denne gang er det musikkrelaterte vitser og historie mellom permene på boka han er redaktør for, og tittelen er "Hvem har rappet G-strengen min?".

Johan Svendsen (60), som sluttet i Norsk kulturskoleråd da han ble blind for noen år tilbake, har alltid hatt musikk som stor interesse og lidenskap. Både som utøver og lytter, og gjennom sitt mangeårige arbeid som kulturjournalist og senere som informasjonsmann i kulturskolerådet. Derfor var veien til musikermiljøet naturlig når ny humorbok skulle lages.

I boka forteller en rekke kjendisartister og erfarne musikere sine morsomste historier eller sin beste musikervits. Vi merker oss at også direktør Oddvin Vatlestad i Norsk kulturskoleråd er blant bidragsyterne denne gangen.

Med seg i utarbeidelsen av "Hvem har rappet G-strengen min?" har redaktøren hatt fotograf Arne Nordtømme og tegneren Sture Lian Olsen.

Boka skal være på markedet nå, og kan bestilles på utgiver Orklapostens nettsted: www.orklaposten.no.

tekst: egil hofslı
foto: arne nordtømme

Tolgas vei til rett Drømmestipendet-kandidat:

Engasjerte politikere

tolga: Ledende politikere som legger arbeid i å skaffe fram prima Drømmestipendet-kandidater. Og et riktig sammensatt speiderkorps som gjør at ingen potensielle kandidater glemmes.

Det er kort oppsummert oppskrifta Tolga kommune og faglig leder Berit Konstad Graftås ved Tolga kulturskole benytter for å finne den rette kandidaten til Drømmestipendet. De hadde suksess med opplegget i år, og satser på gjentatt suksess nå som Drømmestipendet 2010. For tolgingene har sansen for alt Drømmestipendet innebærer; fokus på dyktige kulturtalenter og mye positiv omtale av både stipendmottaker, kulturskole og kommune om det skulle vanke et drømmestipend.

Det har det gjort ofte i Tolga kommune. Fire ganger har kommunen fremmet kandidat, tre ganger har Drømmestipendet kommet deres vei. I år var gitarist og sanger Lars Tingelstad kandidaten, og stipend ble det. 10 000 kroner, diplom, mye oppmerksomhet og absolutt et løft for guttens kulturelle aktivitet. Ny gitar er innkjøpt, en liten drøm oppfylt, og han er på vei videre mot en større drøm: Les egen sak om den.

mange på laget: Berit Konstad Graftås (foran) har siste ordet når Tolga utpeker Drømmestipendet-kandidat, men hun har mange og gode speidere med seg i arbeidet med å finne alle potensielle kandidater.

foto: ingrid eide

Jurylederen for
Drømmestipendet 2010
portretteres side 20-21

Ordfører tok grep

Tolga har ry for å ta seriøst på alt som har med kulturtalenter, kulturaktivitet og kulturskole å gjøre. Derfor hadde faglig leder Konstad Graftås også tidligere gjennomført seriøs leting etter alle potensielle Drømmestipendet-kandidater. Men i fjor ville også ordfører Erling Aas-Eng være med og bidra til at jobben ble maksimalt grundig gjort.

– Han ville nedsette ei gruppe som tok ansvar for på best mulig vis å finne alle potensielle kandidater. Gruppen besto av varaordfører Ragnhild Aashaug, kultursjef Eivind Moen og meg, sier Berit Konstad Graftås. Det er hun som har det siste ordet når endelig kandidat skal bestemmes, men hun har veldig sansen for en mest mulig grundig og kollektiv arbeidsprosess for å finne rett kandidat.

Mange speidere

Troikaen Aashaug, Moen og Konstad Graftås kunne finne mange kandidater på egen hånd, men valgte seg mange gode

hjelper. Personalet ved kulturskolen var viktig i så måte, og har også tidligere vært viktige medspillere for Konstad Graftås.

– I tillegg fikk vi med oss lokale "speidere" i de tre grendene Hodalen, Tolga og Vingelen. Dette for å fange opp for mulige kandidater som for eksempel ikke er kulturskoleelever lenger, eller aldri har vært det, sier Konstad Graftås. Det ble også tenkt på at siden skolen ikke har en videregående skole innenfor kommunegrensene, kan det finnes gode, midlertidig utflytta kandidater også.

Det grundige arbeidet endte opp med at navnene på sju-åtte kandidater lå på Konstad Graftås' bord da innspurten med å velge rett kandidat tok til. – Disse gikk jeg virkelig etter i sømmene, vurderte dem så grundig som det var mulig for meg. Både hva gjaldt talent, kulturelle drømmer, iver etter å lære, aktivitetsnivå..., sier Berit Konstad Graftås. Hun endte opp med Lars Tingelstad. Drømmestipendet-juryen var enig med henne; og så ble det Drømmestipendet-utdeling i juni 2009.

Fornøyd med kriteriene

Tolgingene la utdelingen til en konsert, som hadde blitt arrangert uansett om kommunens kandidat hadde fått Drømmestipendet eller ikke. Men selv sagt var det veldig artig og stas å kunne komme med en slik gledelig nyhet som høydepunkt på en fin konsert.

Ordføreren sto for stipendoverrekkelsen, sammen med en representant fra Norsk Tipping. – Lokalpressen omtalte Drømmestipendet i flere vendinger og vi får i det hele tatt veldig mye positiv publisitet utav det arbeidet vi legger ned i forbindelse med Drømmestipendet, sier Berit Konstad Graftås.

og stort speiderkorps

Hun synes kriteriene som drømmestipendmottakerne velges ut i fra er forståelige og gode. Hun liker at det kandidatene drøm og iver etter å utvikle seg teller, at det ikke bare talent og prestasjon som vektlegges.

tekst: egil hofslı

Drømmestipendet 2010

- Utdeler er Norsk Tipping og Norsk kulturskoleråd
- Det deles ut 100 stipend à 10 000 kroner
- Stipendene utdeles til enkeltelever eller grupper innen musikk, visuelle kunsthøgskole, drama, teater, nysirkus eller andre aktuelle kulturområder
- Kandidatene kan ikke ha etablert seg som kunstnere
- Aldersgrense: Født i 1990 eller senere
- Frist for å fremme kandidatur i egen kommune: 5. februar 2010
- Drømmestipendet utdeles i juni 2010
- Drømmestipendet har egen hjemmeside: www.drommestipendet.no

:fakta

tolga-utdeling 2009: Lars Tingelstad (midten) fikk Drømmestipendet 2009. Her sammen med Stein Eide fra Norsk Tipping og tolgaordfører Erling Aas-Eng.

foto: tolga kulturskole

Dette er Lars Tingelstads drøm

tolga: Lars Tingelstad var Tolgas kandidat til Drømmestipendet 2009, og stipend fikk han. Slik beskrev han som 20-åring sin kulturelle drøm i søknaden som ble sendt inn:

”Min drøm i livet er å kunne leve av det jeg liker aller best - musikken. Det handler om å få et så godt musikalsk grunnlag at jeg kan uttrykke det jeg ønsker og vil, innenfor ulike sjangere.

Kanskje innebærer det å gå på ei musikal-linje, eller studere klassisk gitar? Det vet jeg ikke ennå. Men mitt største ønske er å utvikle meg videre, til å få en stor rolle i en musikal, eller synge eller spille gitar i

et band med høyt ambisjonsnivå framfor et stort publikum.

Nye møter, med nye mennesker og musikk, byr på blanke ark og muligheter til å utvikle seg videre innenfor nye sjangere. Dyktige og engasjerte veiledere er viktig, derfor drømmer jeg om å få møte kjente utøvere, i Norge og i utlandet. Øystein Sunde en allsidig artist jeg gjerne skulle møtt! Jeg lytter til all

slags musikk. Musiksjangeren er favoritten, med mye fengende musikk, teater og tekstarbeid i tillegg til sang og spill.

Drømmen betinger litt flaks for å bli realitet, med å møte de riktige folkene, kombinert med mye øving og utvikling innen ulike sjangere og miljøer der en kan lære av hverandre. Det handler også om å leve i øyeblikket og ta vare på mulighetene - være til stede i det jeg gjør.”

Nyttige nordiske nettverk

Når dette Kulturtrøkk leses skal den islandske kultur- og utdanningsminister nettopp ha stått som vert for en konferanse på vegne av Nordisk ministerråd. Tittel: "Innovation and Creativity – in the hands of the young". Konferansen er også møtetsted for de nordiske nettverkene for musikk- og kulturskoleorganisasjonene (NMKU), for musikkpedagogene (NUMU) og for styret i det norske Kulturforbundet.

Det hele er lagt stort an, med opp til seks parallelle sesjoner, med foredrag, verkstedkurs og - ikke minst - deltakelse fra mange ungdommer fra de nordiske land. Spesiell interesse er knyttet til presentasjonen av Anne Bamfords rapport om opplæringen innenfor kunst og kultur på Island, samt til våre islandske kollegers gjennomgang av en kartlegging av denne opplæringen gjennom en omfattende spørreundersøkelse med nær 100 prosent oppslutning fra alle involverte skoler.

Fra norsk side deltar blant andre Ellen Sæthre-McGuirk fra Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen og Geir Grav fra Musikk i Skolen med foredrag. Selv skal jeg sammen med rektor Eirik Birkeland fra Norges musikkhøgskole redegjøre for den utredning om undervisningstilbud for musikk talenter (Tid for talent) som ble lagt fram høsten 2008 og som vi forventer skal følges opp gjennom Kulturløftet II og Koritzinsky-utvalget.

Jeg vil også supplere Arnhild Hegtun fra Kunnskapsdepartementet i presentasjonen av "Den norske kulturskolemodellen", om ideologi og praktisk utvikling av de norske kulturskolene som lokale ressursentra. Parlamentarikerne i Nordisk råds kultur- og utdanningsutvalg ønsker at denne skal være et mønster for de øvrige nordiske land! På kulturskolerådets nettsted www.kulturskoleradet.no, eller i neste nummer av Kulturtrøkk (mars 2010) vil jeg orientere om hva som kom ut av denne konferansen.

Denne kronikken er ment å si noe om betydningen av det nordiske samarbeidet mellom musikk- og kulturskolesammenslutningene i de nordiske land (NMKU), samt alle medlemmer av EMU - Den europeiske musikkskoleunjonen. I den rolle jeg har hatt i Norsk kulturskoleråd, både som direktør og seniorrådgiver, har jeg opplevd det nordiske samarbeidet som svært verdifullt.

“ Vi har ennå en lang vei å gå før kulturskolemodellen vår innfrir de gode prinsipper og faglige forventninger som er skapt av forkjemperne.

Harry Rishaug

Spesielt har dette vært nyttig i forhold til kulturskolerådets arbeid med utvikling av den norske kulturskolen ideologisk, strukturelt og faglig. Det er på sin plass for oss i Norge å se til Sverige når det gjelder kulturskolenes allmenne og brede siktemål, og den forbillige "samverkan" mellom kulturskole og grunnskole som der har lange tradisjoner. På det faglige området utfordrer de finske musikk instituttene oss med sine talentrettede tilbud der de setter inn vesentlig større ressurs per elev og når ut til langt flere (cirka 60 000 elever, sammenliknet med Norge som til sammen har litt over 400.)

I Norge forsøker vi å ivareta begge disse aspektene, både det bredt anlagte kulturskoletilbudet, og fordykning gjennom talentprogram. Iblant kan vi oppleve dette som en umulig balansegang i prioriteringen av lokale ressurser. Det blir ikke bedre av at finnene peker på det paradoks at en på norske kulturskolenes

ventelister kan ha noen av de største talentene; de som ville være framtidens utøvende og skapende kunstnere om de bare fikk et opplæringstilbud!

Vårt eneste mulige svar ligger da i ideologien "Kulturskole for alle", som støttes av den nåværende regjering i dens Kulturløftet II: " Det skal gjennomføres et kulturskoleløft slik at alle barn som ønsker det får et kulturskoletilbud av god kvalitet til en rimelig pris." Bare gjennom et åpent opptak av alle interesserte kan en nå talentene, og gi et tilfredsstillende svar på "den finske utfordringen".

Selv om den norske kulturskolemodellen framheves av Nordisk råd, har vi ennå en lang vei å gå før den innfrir de gode prinsipper og faglige forventninger som er skapt av forkjemperne, og som ligger til grunn for den politiske status skoleslaget har oppnådd i Norge.

Norsk kulturskoleråd har lenge vært en aktiv deltaker innenfor Den europeiske musikkskoleunjonen (EMU). Selv om en også der kan få inspirasjon og innsikt fra en større internasjonal arena gjennom erfaringsutveksling og debatt, er nærheten i geografi, kultur og språk mellom de nordiske land et enda viktigere nettverk for en gjensidig musikk- og kulturskoleutvikling. Skal dette nettverket få den betydning det bør ha, må innsikt og kunnskap om nabolandene følges opp av analyse og refleksjon som bringes inn i våre nasjonale utviklingsprosesser. Både

i talentutredningen "Tid for talent" og i den veiledning om kulturskolevirksomheten som i disse dager går ut til kommunene, er også dette perspektivet trukket inn.

kronikør: **harry rishaug**
seniorrådgiver,
Norsk kulturskoleråd

Aksel Hagen

:Norsk kulturskoleråds nye stortingsrepresentant

SV-politikeren Aksel Hagen (56) fra Lillehammer ble valgt inn på Stortinget i høst. Han har arbeidet som lærer og forsker ved Høgskolen i Lillehammer før politikken har blitt mer og mer sentral i hans liv. Han har et sterkt kulturskoleengasjement, og er styremedlem i Norsk kulturskoleråd - Oppland. Og på tinget sitter han i kirke-, undervisnings- og forskningskomiteen.

- 1** **Hvor har du tenkt å gjøre for kulturskolen som stortingspolitiker?** – Som medlem av KUF-komiteen vil det bli en viktig oppgave å utvikle den helhetlige skoledagen på en klok måte. Et slikt utvidet tilbud skal ha kultur i seg, og blant annet samspille med kulturskolen på en god måte.
- 2** **Når ble din entusiasme for kulturskolen som skoleslag unnfanget?** – Som far til to døtre som begge ville spille/synge, kunne jeg ikke unngå både å oppdage og senere beundre det arbeidet kulturskolen gjorde og gjør. Så var det mindre trivelig som kommunestyrerepresentant under budsjettarbeidet å vite at vi ikke bevilget nok penger til denne aktiviteten.
- 3** **Hvorfor er kulturskole et viktig undervisningstilbud?** – Dels er det viktig i seg sjøl som aktivitet for de som får slik undervisning, det å få undervisning i en kulturaktivitet som gjør at du blir "flink" i det du holder på med. Like viktig er det at samfunnet alltid setter pris på at mange er glad i og "flink i" kultur, det gir oss alle et bedre samfunn å leve i.
- 4** **Hvordan er situasjonen i norske kulturskoler ved utgangen av stortingsperioden som nå er påbegynt?** – Tilbudet bør bygges ut, og ventelister og skolepenger "må ned", sjølsagt. Og dette må sees i sammenheng med utviklinga av den helhetlige skoledagen, se midt første svar. Jeg håper inderlig at den økonomiske utviklinga vil gjøre dette mulig. Det er viktig å satse på slike gode fellestiltak og heller stanse/reducere veksten i privat forbruk.
- 5** **Hvordan ser du for deg "samspillet" mellom kulturskole, grunnskole og SFO i framtida?** – Dette blir krevende, og spennende. Jeg tror det er viktig å gi rom for ulike måter å løse dette på i kommunene. Dels skal sikkert kulturskolen inn i skolen/SFO, men neppe fullt og helt. I småkommuner med bare én grunnskole, vil det gi mer mening å legge mye kulturskoleaktivitet inn i skoledagen, enn det vil i kommuner med mange skoler.

Kulturskolen brobygger over religionssplittelse

akre: Kulturskolene popper opp i det autonome og rykende ferske demokratiet Kurdistan. Tilbudene i de gratis kulturskolene etter skoletid er for alle barn og unge uansett etnisk og religiøs tilhørighet.

Og kulturskolenes rektorer ønsker gjerne samarbeid med kulturskoler i Norge.

Kurdistan er et land midt imellom fire diktaturstater. – Vi kjemper for våre rettigheter. Vi kurdere har som mål å arbeide for fred, rettferdighet og menneskerettigheter. Vi ønsker at alle, uansett rase og religion, skal leve fredelig sammen, sier innenriksminister Modhi Mendelawi.

– Hadde ikke Saddam Hussain kommet til makten, hadde vi vært verdens fineste nasjon, sier han, og sikter til landets mange naturressurser og vakre natur som i løpet av alle krigene har blitt bombet til ørken og avskoget.

Demokratisk fristat

Som i Norge er oljen en stor ressurs for Kurdistan. Men de 5,5 millioner kurdere i Nord-Irak har vært utsatt for omfattende forfølgelser og overgrep. Saddam

Hussain drev omfattende og systematisk undertrykkelse av kurdere. Da Irak invaderte Kuwait i 1991 og Golfkrigen startet, støttet kurdene de allierte i kampen mot Hussain. Høsten 1991 erklærte FN området nord for 36 breddegrad i Irak for et FN-beskyttet autonomt område. Året etter ble det første demokratiske valget gjennomført.

Kulturutveksling

Nylig inviterte Kurdistans kulturminister Falakaddin Kakaye Norges første delegasjon til en kulturutveksling for å lære mer om den nye demokratiske fristaten som i sitt lowerk har innført religionsfrihet, ytrings- og pressefrihet, likestilling og obligatorisk gratis niårig grunnskole for alle barn.

Med på turen var representanter fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Røde Kors, Høgskolen i Buskerud, Den norske kirke samt lærerne Erling

Petersen og Tove Lønne fra Ringerricke og undertegnede som journalist.

Målet med turen var å knytte kontakter på mange nivåer mellom Norge og Kurdistan, deriblant mellom skoler og kulturskoler.

Kulturskolene blomstrer

Kurdistan har blitt en fristat for religiøse og etniske minoriteter som flykter fra nabolandene Tyrkia, Iran, Syria og Irak. Et viktig lim mellom ulike kulturer og religioner er kulturskolene, eller kultursenter som de gjerne kalles her. På kort tid har slike skoler blitt et attraktivt møtepunkt for barn og unge etter skoletid. I byen Shaklawaw ligger ett av de mange kultursentrene.

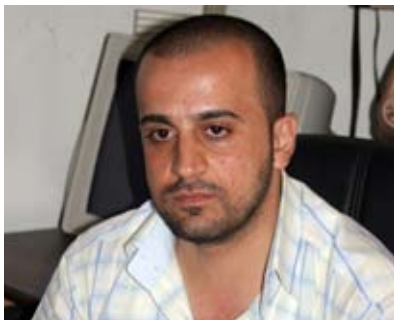
– Senteret er åpent for alle, både kristne og muslimer. Senteret har tilbud innen fag som musikk, bildekunst og drama. Internett er helt nytt i Kurdistan, så vi

kulturskolen forener: Kulturskolene er åpne for alle. Muslimer og kristne hygger seg sammen etter skoletid.

pedagog og kunstner: Sabir Sabri Majeed er kunstner og lærer ved kulturskolen i Shaklawaw.

ulønnet rektor: Johnny Benjamen er rektor ved den assyriske kulturskolen i Akre. Han er flyktning fra Bagdad og jobber frivillig.

ønsker kontakt videre: Shamal Akragi og Majid Ahmed ved kulturskolen Akre Cultural Movement overrekker en gave til lærer Tove Lønne fra Ringerike.

150 kulturskoleelever: Denne bygningen på en høyde midt i fjellandsbyen Akre er kulturskole for 150 barn etter skoletid.

driver også opplæring i data etter skoletid, sier Sabir Sabri Majeed, kunstner og lærer ved kulturskolen.

Akres to kulturskoler

I byen Akre nord i Kurdistan er det to kulturskoler, drevet med noe økonomisk støtte fra den kurdiske regjeringen. Den ene skolen drives av den assyriske menigheten, som er en av verdens eldste kristne menigheter. Skolens rektor; Johnny Benjamen, er flyktning fra Bagdad og kom til Akre i 2004.

– I februar 2006 organiserte vi skolen i samarbeid med kulturministeren. Vi er kristne, men vi blander ikke inn religion, skolen er gratis og åpen for alle barn, sier Benjamen. Folkloristiske fag er et satsingsområde for at de mange minoriteter som bor i Akre skal kunne ta vare på sin musikk og kultur.

Samarbeid med Norge?

– Vi underviser også barn og unge i data og språk. Og vi driver leksehjelp, fordi flere av elevene har foreldre som ikke kan lese og skrive. Akkurat nå har kultur-

skolen 50 medlemmer. Vi har dårlig økonomi, og vi lærere jobber med dette på frivillig basis, forteller Benjamen. Akres andre kulturskoler er mye større.

– Vi har 150 elever. Dette er en muslimsk dreven kulturskole, men den er åpen for alle uansett religiøs tilhørighet, sier Shamal Akragi, lærer ved kulturskolen. Også denne kulturskolen har en rekke fag innen kultur og musikk. Akragi håper å knytte kontakt med kulturskoler i Norge, for å utveksle erfaringer og lærdom.

tekst og foto: eli bondlid

Åsvald Solheim er død

Minneord

Åsvald Solheim, Hå, er død, 75 år gammel. Solheim var frå Halsnøy i Sunnhordland. Allereie i ung alder synte han interesse og anlegg for musikk, og det vart ikkje få turar unge Åsvald rodde over fjorden til Stord for å få speletimar med organisten i Leirvik.

Åsvald Solheim utdanna seg til lærar og organist, og i store deler av sin yrkesaktive periode var han aktiv i bae yrka. I 1964 flytta han med familien til Nærbø, der dei vart buande. Dei første åra i Hå var han lærar på Nærbø ungdomsskule. Frå 1970 vart han styrar i Hå musikkskule, rektor ved Bø skule og organist i Nærbø kyrkje. Frå 1982 var han rektor ved Hå musikk-skule og kantor i Time prestegjeld.

I 1970 starta Åsvald Solheim opp musikk-skulen i Hå, ein av dei første i landet.

Han var ein visjonær skuleutviklar med klare prinsipp. Det var difor naturleg at han stod sentralt i etableringa av samarbeids- og utviklingsorganisasjonen Norsk musikkskoleråd (1973). Her var han i mange år medlem i sentralstyret, m.a. som leiar i eit par periodar. For innsatsen sin i arbeidet med utviklinga av musikk- og kulturskulane fekk Åsvald Solheim Norsk kulturskoleråds ærespris i 2004.

Åsvald Solheim var òg med og oppretta Norsk Musikkpedagogisk forening. Samstundes var han leiar i Norges Organistforbund. Gjennom dette arbeidet var han med på og leggja grunnlaget for oppretting av stillingar for personar med høg musikkfagleg kompetanse; ikkje berre i byane, men òg rundt om i mindre kommunar.

Kollegialt var Åsvald Solheim kjend for å vera kunnskapsrik, arbeidsam og visjonær, men samstundes audmjuk og lyttande. Dette; saman med den lune og rolege framferda hans, gjorde han til ein høgt verdsett kollega som mange henta råd og rettleiing hjå. Som ein av nest-orane i musikk- og kulturskulane evna han å setje opp "merkjesteinar" for utvikling. Ikkje berre i eiga samtid, men òg vidare framover.

Åsvald Solheim sine tankar og idear for skuleutvikling vil leva vidare sjølv om han ikkje er mellom oss lengre. **"For det er det store, og det er det glupe: At merket det stend om mannen han stupe!"**

Fred over Åsvald Solheim sitt minne.

tekst: anders aabø

Norsk kulturskoleråds
kulturskolekonsulent i Rogaland

Ikke bare dans

oslo: Ingrid Lorentzen er Nasjonalballettens primaballerina og juryleder for Drømmestipendet 2010. Hun elsker jobben sin, men håper at datteren Alva velger et annet yrke.

Ingrid Lorentzen er utvilsomt en travel kvinne. Småbarnsmorsrollen og Nasjonalballetten krever sitt. Til vår intervjuavtale kommer hun rett fra et åtte timers møte i Norsk kulturråd. Mange millioner skal fordeles. Hun sier hun er litt ør. Det merkes ikke. Hun sprudler og snakker på inn- og utpust. Latteren sitter løst. Det er vanskelig ikke å la seg sjarmere.

– Å være en del av Norsk kulturråd er utrolig spennende. Ikke minst fordi rådet favner hele landet. De færreste av oss bor i Oslo, og som medlem får jeg oppleve norsk kulturliv i praksis. En får utvidet horisonten, noe som er viktig og bra. Det kommer dessuten et liv etter Nasjonalballetten, da er det greit å ha flere bein å stå på.

Eplet og stammen

Ingrid Lorentzen er født og oppvokst i Trondheim. Foreldrene er begge høgskolelektorer og meritterte idrettsfolk. Faren er tidligere norgesmester i vekt-lyfting, kule, diskos og spyd. Moren var norgesmester i håndball. Eplet faller åpenbart langt fra stammen.

– Definitivt, skjønt faren min er veldig god på å parodierte dans da, sier Lorentzen kjapt og lattermildt.

Historien er likevel klassisk. Den handler om jenta som alltid ville bli danser. Fire år gammel begynte hun på Turids ballettskole. Sju år senere var hun sikker på at løpet var kjørt.

– Jeg gråt da jeg passerte 160 cm. Ballettdansere skulle jo være små. 14 cm senere ser hun høyden sin som en fordel. – Det handler egentlig om smak og behag. Langlemmete dansere får en helt annet bevegelse, noe mange koreografer faktisk foretrekker.

Ingen frøkensport

16 år gammel sto Oslo og Statens balletthøgskole for tur. Da hadde hun drevet det så langt som det var mulig for en ballettdanser i hjembyen. Året etter fikk hun som første norske kvinne plass ved Svenska Balettskolan i Stockholm. En barriere var brutt. Nå skulle drømmen om å bli profesjonell, klassisk ballettdanser gå i oppfyllelse. Tiden i Sverige var tøff, men lærerik. Etter et halvannet år bestemte hun seg for at nok fikk være nok.

– Som danser har du dårlig tid. Det er viktig å få maksimalt utbytte av tiden du har. I forholdt til utvikling hadde jeg oppnådd det jeg ønsket og mer til. Jeg lyttet til magefølelsen og vendte nesen hjemover, sier Lorentzen

Ut i verden

Det ble Norge og Oslo igjen. Hun fikk aspirantplass ved Nasjonalballetten til tross for at det var midt i sesongen. Returen til hjemlandet ble likevel en real nedtur.

– Nei, det ble ingen suksess. Det at jeg avbrøt studiene i Sverige ble brukt mot meg, Det het seg at jeg som danser ikke fullførte det jeg begynte på. Selv mener jeg at det å stå løpet ut ikke alltid er den beste løsningen. I ettertid er jeg like glad for det jeg har avsluttet som det jeg har påbegynt, sier Ingrid Lorentzen.

Så igjen ble magefølelsen avgjørende. Det ble New York og trening med et knippe virkelig store dansepedagoger. Deretter Paris. Med kvelder på ballettforestillinger, og tidlige morgener for å få undervisning av spennende lærere. Etter noen år som frilanser samt to års ansettelse ved Skånes Dansteater, flagget Ingrid Lorentzen hjem igjen. 25 år gammel fikk

hun fast jobb ved Nasjonalballetten, et par år senere ble hun utnevnt til solist.

– Jeg kom tilbake som en danser med erfaring, og fikk en helt annen posisjon, sier hun.

De store rollene kom

De store rollene kom fort. Den krevende dobbeltrollen som Odette/Odile i "Svanesjøen" og Sukkerfeen i "Nøtteknekkeren", for å nevne et par. I 2003 fikk hun prøvd seg på film også - som den onde, slankegale stemoren i "Lille Frøken Norge".

– Veldig morsomt å få prøvd seg som filmskuespiller, skjønt det blir noen år til datteren min får se filmen, ler Ingrid Lorentzen, og igjen denne latteren som det er umulig ikke å bli revet med av, før hun straks blir ettertenksom igjen.

– Det at jeg har stolt på magefølelsen, og virkelig kjent etter på hva det er jeg egentlig vil, har nok formet meg til den jeg er i dag.

Pedagogen

Småbarnsmor, "Nøtteknekkeren" og kulturrådsarbeid er stikkord for Ingrids tettpakkede timeplan fremover. I tillegg skal hun være juryleder for Drømmestipendet 2010, et verv hun ser frem til.

– Det er utrolig morsomt å bli spurt, og jeg gleder meg til å få innblikk i hva kulturskolene driver med. – Det bor nok en liten pedagog i meg, så jeg har selv sagt gjort meg noen tanker rundt danseundervisning.

– Kan du utdype det?

– Har du ikke bare tusen ord til rådighet?

Latter.

på roser

Navn: Ingrid Lorentzen

Alder: 37

Utdanning: Statens balletthøgskole, Svenska Balettskolan samt studier i New York og Paris

Yrke: Ballettdanser

Aktuell fordi: Er juryleder for Drømmestipendet 2010

:fakta

– Altså: I dag fins det altfor mange studieplasser på høyere nivå. Når de så skal ut på arbeidsmarkedet skal de konkurrere med toppdansere fra hele verden. Det er med andre ord et misforhold i antall dansere og jobber. Det jeg skulle ønske var at det ble satset mer på de yngste danserne. Mye og ikke minst riktig trening er viktig i ung alder. Jeg mener at barn og unge som ønsker dette av hele sitt hjerte må få muligheten til å gå helt opp i dansen.

Jeg er ingen tilhenger av et nedbrytende regime, men de virkelige unge talentene må få muligheten til å utvikle seg på et tidlig stadium, og da må treningsforholdene legges til rette for det. Bredde er vel og bra, men det ene utelukker ikke det andre. Selv kunne jeg ikke få trent nok som barn, og gikk på flere danseskoler samtidig - i smug vel å merke - jeg kunne jo ikke være illojal!

– Hvilke råd vil du gi unge, ambisiøse dansere?

– Det beste du kan gjøre er å ha dansen som hobby, med mindre du virkelig ikke kan la vær å la den bli din profesjon! Ha ha! Jeg har en fantastisk jobb, men ønsker ikke at datteren min skal gå i mine fotspor, for å si det sånn. Jeg angret ingen av valgene jeg har gjort, men det har utvilsomt vært tøft til tider. Du kan ha utrolig mye glede av dansen uten å være profesjonell, sier Ingrid Lorentzen.

tekst: hege arstad
foto: jörg wiesner

gleder seg: Drømmestipendets juryleder Ingrid Lorentzen gleder seg til å få mer innblikk i unges kulturelle utfoldelser og hvilke kulturelle drømmer de har.

Viser **vei** innen animasjon

nesodden: Animasjon er blitt et fag som synliggjør Nesodden kulturskole både nasjonalt og internasjonalt. Ved skolen lager elevene animasjonsproduksjoner som høster nominasjoner og pristildelinger ved flere store festivaler.

Da Jan Granum begynte som rektor ved Nesodden kulturskole i 2004, var skolen nærmest å regne som en musikk-skole. Granum fikk umiddelbart etablert fagtilbud innen billedkunst, dans, teater og animasjon.

– Det fantes allerede et animasjonstilbud på "det private markedet". Dette var faglig godt, men trengte drahjelp for å holdes gående. For oss i kulturskolen er det viktig å ivareta gode, eksisterende tilbudene i lokalsamfunnet. Så vi inngikk

et samarbeid, og det eksisterende tilbud ble innlemmet i kulturskolen, sier Jan Granum.

Produksjonsrettet

Ni elever nyter i dag godt av kulturskolens animasjonsfilmtilbud. To og en halv time ukentlig arbeider elevene målrettet med å lage animasjonsfilm, fra idé til ferdig produkt.

De undervises av Svein Tore Gjermsstad. Han driver eget foretak innen animasjonsfilmpoplæring, og har vært innleid av kulturskolen siden 2004. I tillegg til elevene ved kulturskolen underviser han ni SFO-barn i animasjonsfilm i kulturskolens lokaler. I løpet av kurset får elevene opplæring i manusskriving, dreieboklaging, scenebygging og modellering, kamera- og programvarebruk, redigering og mer til.

Tålmodighetsprøve

Noe av det første Gjermsstad lærer elevene er at bokstaven T står for tålmodighet. – Å lage animasjonsfilm krever tid og

skaperglede: Sigrild Gaustad og Helene Mosaker har tenning på animasjonsfilm.

prisbelønt: Emil Halvorsens "Måneferden" fikk Amanduspris i år.

finjustering: Jørgen Gullerud sørger for at detaljene er i orden før filming.

tålmodighet. Mye skal på plass. I tillegg til det tekniske må en god historie ligge i bunnen. Det tekniske tar elevene fort, men de må lære seg å tenke film som medium. De må ha noe på hjertet som de ønsker å formidle, sier Gjermstad.

– Utfordringen er at mange foreldre og elever tenker kortsiktig. En er vant til å tenke avsluttende og mange gir seg etter én produksjon. Animasjonsfilmkursen er bare avsluttende i den forstand at det ene produktet er ferdigstilt. Elevene er på ingen måte utlært av den grunn. Det er som å spille et instrument - en må tenke langsiktig, øve jevnt for å utvikle ferdighetene, sier rektor Granum.

Prisdrøys og nominasjoner

Animasjonsfilmsatsingen ved Nesodden kulturskole er prisbelønt. Den første Amandusprisen ble kapret i 2004, av Thor Ivar Amundsen og Morten Haslerud med "Filmen om Helge". Årets Amanduspris gikk også til Nesodden, denne gang til Emil Halvorsen (bildet) med filmen "Måneferden".

tekst: hege arstad
foto: svein tore gjermstad

Vant internasjonal filmpris i Chicago

nesodden: Edvard Granum Dillners animasjonsfilm "Hot" fikk førstepris under årets Chicago International Children's Film Festival.

Nesoddengutten er den yngste norske filmskaperen som har vunnet en internasjonal filmpris.

Filmen "Hot" med originaltittelen "Varmt" fins i norsk, engelsk og tysk versjon, og er en oppfølger til Edwards første film "Igloen" som ble nominert til Amanduspris. Filmene handler om to pingviner som lider under klimaendringene og global oppvarming. Med andre ord; et seriøst og voksent tema.

“ Uten en god historie i bunn blir det ingen bra film

Edvard Granum Dillner

– Jeg er opptatt av miljøet, og ønsker å formidle noe alvorlig på en morsom måte, sier Edvard. Den unge filmskaperen legger stor vekt på at filmens handling må vær gode. – Uten en god historie i bunn blir det ingen bra film, uansett hvor god teknikken er.

Edvard benytter selvdesignede plastelinafigurer i filmene sine, og bruker opp til ni måneder på å ferdigstille ett filmprosjekt. Han har drevet med animasjonsfilm siden han var ni år. – Jeg startet med animasjon fordi det er morsomt, og fordi det ikke fins begrensninger. Du kan få absolutt alt til å bevege seg, sier Edvard.

Filmen "Hot" vant også andrepris under Hamburg International Shortfilmfestival tidligere i år. Filmen var også nominert til en pris under "Up and Coming - International Filmfestival Hannover".

Til tross for internasjonale priser og nominasjoner, samt godord fra høyt profilerte filmfolk, ser ikke unggutten noen grunn til å hvile på laurbærene.

animasjonssuksess: Edvard Granum Dillner har gjort internasjonal suksess med sine animasjonskunster, spesielt med filmen "Varmt". foto: privat

Han tenker fremover i det øyeblikket et prosjekt er avsluttet. – Akkurat nå driver jeg og jobber med en musikkvideo for hiphopgruppa Ubudn Gjest. Prisene og nominasjonene fungerer som motivasjon til å fortsette å jobbe med animasjon, sier Edvard Granum Dillner.

tekst: hege arstad

Finnmarkingene tok Kom i Fokus vel imot

alta: Mens tidligvinteren kledde Alta i snøhvit drakt ute, var det nærmest våryrt og spirende liv inne da kulturskoleutviklingsprogrammet Kom i Fokus kom til Finnmark.

For kulturskolene i Finnmark og deres gode samarbeidspartnere tok vel imot det nye programmet som Norsk kulturskoleråd har utviklet og nå tilbyr både finnmarkinger og sørlendinger gjennom to Kom i Fokus-prosjekt. Det har merkbart god stemning og mye positivitet å spore i Alta for Kulturtrøkks utsendte, og samme positivitet vises til fulle i deltakernes skriftlige evaluering.

Kulturskolene med partner

Kom i Fokus er et treårig utviklingsprogram for kulturskoler i samarbeid med skoleverket, barnehager eller annen kultur- og kunstvirksomhet i kommunen. Fokus settes på å øke volum og sikre kvaliteten på kulturoplevelser i lokalsamfunnet.

Onsdag 7. oktober ble første nettverksamling i prosjektet åpnet, og da var

80 deltakere samlet på Rica Hotel Alta. Kulturskolene i fylket har lenge ønsket å delta i et av Norsk kulturskoleråds utviklingsprogram for kulturskolen. Hele 17 kommuner stilte til start i Alta.

- Intensjonen med Kom i Fokus er å utvikle kulturskolen til et kunst- og kulturfaglig ressurscenter i alle Finnmarks kommuner, sier prosjektleder Ingrid Almås. Hun er ansatt i Norsk kulturskoleråd sentralt. Med seg som lokal prosjektleder har hun Øystein Skårset, som for øvrig er kulturskolekonsulent i Norsk kulturskoleråd.

Trygg Jakola, styremedlem i Norsk kulturskoleråd og tidligere utdanningsdirektør i Finnmark, har vært en viktig pådriver for å få prosjektet realisert. Han holdt åpningstalen da samlinga ble sparket i gang.

Lytt og dans og lær

Seks nettverkssamlinger for samtlige deltakere er sentralt i prosjektet. Disse arrangeres i Alta. Samlingene inneholder plenumsforedrag, eget program for kulturskolelederne, erfaringsutveksling, gruppearbeid samt verkstedarbeid i henhold til hovedtema på hver samling.

Første samling inneholdt blant annet åpningsforedraget "Her bor både folk og finna", med professor Einar Niemi, der han presenterte det flerkulturelle Finnmark sett i et historisk lys. Videre fikk Anett Hjelkrem deltakerne til å slå seg veldig løs på golvet da de sammen skapte "Verdens beste åpningsnummer".

Nils Graftås (kunstnerisk leder for musikkspillet "Elden" på Røros) ga nyttige tips om produksjonsplanlegging og -ledelse mens Ivar Thomassen holdt

finnmark danser: Guttene breaker, jentene er imponert. Finnmarkingene slo seg løs da de laget "Verdens beste åpningsnummer" under ledelse av Anett Hjelkrem.

the gehør group: Sammen har de laget ledelsesprogrammet Gehørbasert ledelse, og sammen rocket de: Inger Anne Westby (f.v.), Håvard Moe, Erlend Dehlin og Einar Øverenget.

foredraget "Imella multebær og mygg". Og så var samtlige fire foredragsholdere i ledelsesprogrammet på podiet for deltakerne i plenum eller for kulturskoleledergruppa. De fire er Erlend Dehlin, Håvard Moe, Einar Øverenget og Inger Anne Westby.

Fagdager også

I tillegg: To årlige fagdager for kulturskolelederne (inngår i lederprogrammet) og én årlig fagdag for pedagogene og andre. I praksis strekker fagdagtilbudet seg over halvannen dag på grunn av lange reiseavstander. Fagdage finner sted

i Hammerfest, Kautokeino og Kirkenes. Videre skal kommunene i siste prosjektår gjennomføre hver sin samarbeidsproduksjon.

Kom i Fokus Finnmark finansieres i stor grad gjennom statlige utviklingsmidler som er tildelt Norsk kulturskoleråd. Prosjektleder Almås håper at også Fylkesmannen i Finnmark vil bidra med skjønnsmidler som letter deltakelsen for kommunene økonomisk. Dette har Fylkesmannen både i Aust- og Vest-Agder gjort i forbindelse med tilsvarende prosjekt som starter der denne høsten.

– Kom i Fokus Finnmark vil få et flerkulturelt preg. Vi ønsker å gi et tilbud som er fullgodt også for minoritetene i fylket, ved å trekke inn kunstnere og foredragsholdere med ulik etnisk bakgrunn, sier Ingrid Almås.

Neste post på programmet i nord: Leder-samling 16.-17. februar 2010, nettverks-samling 17.-19. februar 2010. Begge samlingene finner sted i Alta.

tekst og foto: egil hofslø

lederne samlet: Kulturskolelederne i Finnmark samlet til første økt med Erlend Dehlin.

sosialt også: Stort engasjement på musikkvizen før festmiddagen.

sammen og samstemt: Deltakerne synger Åge Aleksandersens "Rosalita".

Sørrendingene lot

kristiansand: Egentlig kunne vi nesten ha blåkopiert artikkelen fra side 24-25 og bare bytta ut Finnmark med Agder. For også sørrendingene lot seg begeistre og engasjere da Kom i Fokus kom til landsdelen.

Kulturskolene i Aust- og Vest-Agder og deres samarbeidspartnere kom også i gang med kulturskoleutviklingsprogrammet Kom i Fokus denne høsten. 26. - 28. oktober var nærmere 100 deltakere samla på Rica Hotel & Resort Kristiansand.

Kom i Fokus - som er omtalt grundig på sidene foran (bla tilbake og les om du vil ha flere detaljer) - er altså et tre-årig utviklingsprogram i regi av Norsk kulturskoleråd. For kulturskoler i samarbeid med skoleverket, barnehager eller annen kultur- og kunstvirksomhet i kommunen. Fokus settes på å øke volum og sikre kvaliteten på kulturopplevelser i lokalsamfunnet.

29 av 30 kommuner

I Agder er 29 av 30 kommuner med i prosjektet. Nettverkssamlinga i oktober ble en flott oppstart, noe som også her gjenspeiles i deltakernes skriftlige evalu-

eringer. Stig Hjerkin Haug knallet til med et åpningsforedrag med tittelen "Lær å fly" og begeistra forsamlinga til fulle.

For øvrig var innholdet på første nettverkssamling i sør ganske så likt innholdet på tilsvarende samling i nord. Den største forskjellen var at Ingrid Forthun, teatersjef ved Agder Teater) var inne med to økter om produksjonsplanlegging og -ledelse i Agder, og at gruppearbeid internt i kommunene måtte utgå i sør.

Åpningstalen i Agder sto for øvrig Gunnar Skaar for. Han er utdanningsdirektør i Vest-Agder og dessuten sentralstyremedlem i Norsk kulturskoleråd.

Ellers var Anett Hjelkrem på plass her også og fikk blant annet deltakerne til å samarbeide om å skape "Verdens beste åpningsnummer". Og kvartetten som står bak lederprogrammet Gehørbasert ledelse holdt foredrag både i plenum

og for kulturskolelederne spesielt. De fire er Erlend Dehlin, Håvard Moe, Einar Øverenget og Inger Anne Westby.

- Gledelig god mottakelse

- Med glede registrerer vi at det meste av det vi har presentert er svært godt mottatt av deltakerne. Vi skulle gjerne hatt plass til det gruppearbeidet de hadde i nord, det ville nok gjort at deltakerne hadde kjent større grad av teambygging internt i kommunen sin. Gruppearbeidet måtte utgå på grunn av vanskeligheter med å få timeplanen til å gå opp. Men vi kommer tilbake til dette, sier Bård Hestnes, fungerende prosjektleder for Kom i Fokus Agder.

Etter planen skal Hilde Roald Bern tilbake som prosjektleder fra nyttår av. I tillegg til henne og Hestnes er også Fabiola Charry fra Norsk kulturskoleråd sentralt og Knut Fasting fra Norsk kulturskoleråd - Vest-Agder med i prosjektledelsen.

danset seg sammen: Sørrendingene fikk mer lagfølelse gjennom praktisk, svingende arbeid.

seg også begeistre

Ledersamling neste

Seks nettverkssamlinger for samtlige deltakere er sentralt i prosjektet. Disse arrangeres i Kristiansand. Samlingene inneholder plenumsforedrag, eget program for kulturskolelederne, erfaringsutveksling, gruppearbeid samt verkstedarbeid i henhold til hovedtema på hver samling.

I tillegg: To årlige fagdager for kulturskolelederne (inngår i lederprogrammet) og én årlig fagdag for pedagogene og andre. Videre skal kommunene i siste prosjektår gjennomføre hver sin samarbeidsproduksjon.

Neste post på programmet i sør: Ledersamling 11. desember 2009. Deretter blir det fagdag 29. januar 2010.

Kom i Fokus Agder finansieres i stor grad gjennom statlige utviklingsmidler som er tildelt Norsk kulturskoleråd. Men fylkesmannen både i Aust- og Vest-Agder bidrar med kjærkomne skjønnsmidler til deltakerkommunene.

tekst og foto: egil hofsli dancing king: Vegard Lefstad Kvam fikk leke stjerne i ”Verdens beste åpningsnummer”.

produksjonstips: Ingrid Forthun lærte deltakerne om produksjonsplanlegging og -ledelse.

strengvrenn: Leiv Solberg (t.v.) og Øyvind Nypan laget musikalsk forspill før festmiddagen.

inspirerte folket: Stig Hjerkin Haugs åpningsforedrag ble godt mottatt.

Stor faglig tilfredshet

sola: Kulturskoledagene 2009 ble en faglig suksess som veldig mange kulturskoleansatte applauderte for da de evaluerte begivenheten.

En rekke kurs- og foredragsholdere skårer skyhøyt når deltakerne gir sin dom på evalueringsskjemaene. Veldig mange får karakterer i sjiktet mellom fem og seks av seks mulige, veldig få fikk under fire.

Aller størst tilfredshet var det blant deltakerne på dansekursene. Samtlige fire kursholdere kom ut med en snittkarakter på over fem. Det er oppsiktsvekkende bra, når en vet at sensorene er mange og de kan forvente så ulikt, og bare én skikkelig misfornøyd sensor (les: kursdeltaker) kan bety at karakteren blir dratt kraftig ned.

Alt under ett tak – ja takk!

Kulturskoledagene 2009 foregikk i Sola i Rogaland. Kulturskoledagene arrangeres av Norsk kulturskoleråd og årets utgave var tidenes femte. Over 500 deltakere stilte, og tradisjonen tro hadde de et vidt spekter av kurs og foredrag å velge blant.

Are Kalvø og Per Inge Torkelsen leverte åpnings- og avslutningsforedrag som både var til å le og lære av. Mellom disse var det en rik flora av kurstilbud å velge blant innen fagene dans, ledelse, musikk, skapende skriving, teater og visuelle kunstfag. Totalt 33 kurs og foredrag ble gjennomført 16. og 17. september.

Deltakerne kan ved påmelding fritt velge hva de vil delta i på Kulturskoledagene. Musikk læreren kan like gjerne kurse seg i teater og ledelse om hun vil - og alle kurs og foredrag er gratis for kulturskoleansatte.

Arrangementet var lagt til Quality Hotel Stavanger Airport, men et ekstra hotell i Sandnes måtte tas i bruk for overnatting for en del av deltakerne. Dette var ikke den ideelle løsningen skal vi tro de som evaluerte. Det er et ganske massivt ønske om at alle må få bo under samme tak i framtiden, eventuelt på et hotell vegg i vegg eller rett over gata.

– Veldig bra, skal bli enda bedre

Andre ting som ble anført (av flere) som ting som kan forbedres var også av ikke-faglig karakter: Flere etterlyser mer frukt (vi fant frukt, kaker, softis og popkorn hver gang vi ønsket det, og det gjorde vi ofte..., red.anm.), mer vrимle plass og lengre pauser. Andre ønsker seg middager som avvikles kjappere og atter andre igjen vil ha dansebandmusikk å danse til.

– Kulturskoledagene 2009 ble en suksess, det er vår konklusjon. Men vi kan skape et enda bedre arrangement, og det vil gi gjøre vårt ytterste for å få til allerede neste gang, sier direktør Oddvin Vatlestad i Norsk kulturskoleråd. Han er overbevist om at arrangementskonseptet er veldig godt, men setter stor pris på alle konstruktive tilbakemeldinger deltakerne gir.

Mye ros

Noe ris og en del ønsker om forbedringer fins som sagt i evaluering sinforma-

slo seg løs: Mange hadde rytmen inne på rytmisk verkstedkurs med Bruce Rasmussen.

satte tonen: Øystein Baadsvik spilte folket inn til åpningen av Kulturskoledagene 2009.

mange baller i lufta: På Bjørn Ravn Carlsens teaterkurs fikk deltakerne mange baller å forholde seg til.

sjonen. Men det er tett med ros også. Et lite utvalgt:

- "Kulturskoledagene bør fortsette - årets høydepunkt!"
- "Dette var berre fantastisk! Så kjekke, kompetente lærere!"
- "Foruten overnatting på hotell langt unna: Kjempeflott! De beste kulturskoledagene jeg har opplevd så langt!"
- "[...] Mye bra og mange kurstilbud vi kunne velge mellom. Tusen takk!"
- "Kulturskoledagene er et kjempeflott tiltak"

Annet hvert år

Heretter vil det bli Kulturskoledagene hvert annet år. Norsk kulturskoleråd legger opp til at arrangementet skal

alternere med det nye kursarrangementet Pedagogdagene som får sin debut neste år. Et arrangement Norsk kulturskoleråd og Norges musikkhøgskole står bak. Mer om dette i neste Kulturtrøkk. I tillegg kan det arrangeres regionale dager etter samme lest som Kulturskoledagene de årene dette store nasjonale arrangementet finner sted.

Kulturskoledagene 2009 inneholdt også mange kunstneriske innslag. Kulturskoleelever fra ulike steder i Rogaland ga deltakerne fine opplevelser. Det ble musikalsk forspill med Knut Egil Kristiansen og Vegar Vårdal før festmiddagen torsdag og etter nevnte middag spilte bandet Bayou Blue.

tekst og foto: egil hofslø

maskespill: Deltaker utforsker maskespillkunsten på Henrik Årdals kurs.

ut å gå: Performanceøvelse for deltakerne på Aase-Hilde Brekkes kurs innen visuelle kunsthøgskolen.

ønsket velkommen: Direktør Oddvin Vatlestad (nr. 3 f.v.) i Norsk kulturskoleråd ønsket Elverum-delegasjonen velkommen.

hiphopens grunntrinn: Ole Petter Knarvik lærte bort poppin, locking, break...

Kronerulling for kulturfabrikk

sortland: Hver lørdag formiddag er det gratis konsert på Sortland der det samles inn penger for å bygge kulturfabrikk, som også skal romme Sortland kulturskole. Så langt har bedrifter og privatpersoner på Sortland bidratt med 8,2 millioner kroner til det en håper skal bli Sortlands nye storstue. Kulturfabrikken, som blant annet skal romme bibliotek, kino, kulturskole og scene, har en kostnadsramme på omlag 200 millioner kroner, melder NRK Nordland.

"Vefsnkunst i Serbia

mosjøen: Bildekunstelevne ved Vefsn kulturskole høster internasjonal anerkjennelse. I sommer var den serbiske multikunstneren Zoran Marinkovac svært sentral under festivalen Galleria Mosjøen. I oktober ble rollene bytta om. Elevene ved bildekunstavdelinga ved Vefsn kulturskole hadde egen utstilling i Serbia. Prosjektet er en videreføring av kultursamarbeidet mellom Mosjøen og Gornij Milanivac som vennskapsbyer. – Ungene synes det er stas og sier at de har blitt berømte i Serbia, sier Anne-Britt Ravnå, lærer på skolens bildekunstlinje. Hun hadde med seg nesten 60 kunstverk fra Mosjøen.

Feiret seg selv med stil

kristiansund: Det ble en allsidig konsertopplevelse da Kristiansund kulturskole feiret seg selv i november. Skolens 40-årsjubileum ble nærmest som en talentiade, melder nett-avisa tk.no. Da kulturskolens far; Peder Rensvik, dro i gang musikkskolen i 1969, ble det lagt vekt på orkesterinstrument. 40 år senere er tilbudet kraftig utvidet. Ordfører Per Kristian Øyen sa i sin tale at i dag er bredden i kulturskolens tilbud svært viktig.

Kulturskolen får nye kontorer

vik: Hole kommunestyre har sørget for at Hole kulturskoles ansatte nå får nye kontorlokaler. De ansatte i Hole kulturskolen har hatt svært kummerlige forhold de siste årene. Nå vil kommunen leie et bygg for umiddelbart å forbedre arbeidsmiljøforholdene ved skolen, melder ringblad.no.

Tilbyr turopplegg til ISME i Beijing

karmøy: Konferansen ISME 2010 skal arrangeres i Kina neste år. Kulturskolerektor Geir Toskedal i Karmøy håper å få med seg mange norske kulturskolekolleger dit. Så sterkt ønsker han dette, at han har fått komponert et eget reisetilbud som han nå tilbyr interesserte. Du finner mer om turopplegget på www.kulturskoleradet.no, du finner en omtale av opplegget under Nyheter → Siste nytt. ISME er en forkortelse for International Society for Music Education. Skal du dit med Karmøyrektoren som reiseleder må du melde deg på innen 31. desember 2009.

Fremtiden er sikret

skien: Det gror godt i rekkene til Skien kulturskole. Det var skolens jubileumsforestilling et bevis på, melder skienspressen. Dovregubbens hall i Ibsenhuset var stappfull av forventningsfulle foreldre da Skien kulturskole feiret sine første 40 år tidligere i høst. De nærmere 1500 elevene var et syngende og spillende bevis på at det virkelig gror godt i rekkene. Blant de 25 innslagene var det både musikk, dans, sang og teater, bundet sammen av kreative grep. Arrangøren spilte på alle strengene de har for å vise hva en kan få til med en levende kulturskole i byen.

Konservativen kan bli kraftsenter

halden: Halden kulturskole, Ungdomshuset, kulturrådet, teatergrupper, aktivitetshus for barn og unge er eksempler på hva bygningen Konservativen kan brukes til, og som kan gjøre den til et kreativt kraftsenter i Halden. Det sa enhetsleder for kultur i Halden kommune; Stein Cato Røsnæs, under et åpent møte om Konservativens fremtid. Konservativen rommer blant annet landets eldste teater-scene, bygd en gang mellom 1750 og 1770. Målet er i følge enhetslederen å gi de ulike kulturaktivitetene i Halden et løft, skriver Halden Arbeiderblad.

Litt seint, men veldig godt

stor stemning: Mye energi både på og foran scenen i Arktisk kultursenter.

hammerfest: Et halvår forsinket, men verdt å vente på.
Finnmark kulturskolefestival 2009 ble en suksess.

Dårlig økonomi gjorde at årets festival - som opprinnelig skulle arrangeres i Hammerfest i mars - så ut til å bli avlyst. Men da det ble kjent, viste det seg at mange ønsket å ta et tak for at så ikke skulle skje. Og dermed ble det ingen avlysning, bare et drøyt halvårs utsettelse.

Inspirerte hverandre - lærte sammen

29.-31. oktober samlet så nesten 180 kulturskoleelever fra ti finnmarks-kommuner seg til tidenes sjettede Finnmark kulturskolefestival, to år etter forrige festival i Vadsø. Og Hammerfest kulturskole ledet av rektor Rachael Brand Huneke gjorde en flott jobb som vertskap. Hammerfest kulturskole har lokaler i det temmelig nye Arktisk kultursenter, og hadde dermed en flott festivalarena å by opp til dans på.

Alle de tilreisende bidro med sceniske innslag av ulike typer. I tillegg fikk de delta på ulike kurs samt at det var rom for mye sosialt samvær.

Tana neste

– Alt i alt et meget vellykket arrangement, med flotte sceneopptredener, bra faglige kurs og godt sosialt samvær. Litt logistiske problemer var det, men i det store var det bare positive vibrasjoner, sier Øystein Skårset, kulturskolekonsulent i Norsk kulturskoleråd - Finnmark.

Finnmark kulturskolefestival arrangeres med to års mellomrom. Den sjuende kommer i 2011, og da er det Tana kommune som for første gang står som festivalens vertskap.

tekst: egil hofsl
foto: helle østvik

inspirer hverandre: Festivaldeltakerne inspirerte hverandre gjennom å vise fram sine kunster.

mange uttrykk: Også teaterinnslag var å oppleve på Finnmark kulturskolefestival.

Temadag - Animasjon

I år følger vi opp vår nye pedagogiske veiledningsbok i animasjon og tilbyr kursdag for ansatte i grunnskole og kulturskole som ønsker å lære grunnleggende teknikker og metoder innen animasjon.

Sted	Dato
Ålesund	18. jan
Molde	19. jan
Trondheim	20. jan
Trondheim	21. jan
Bodø	22. jan
Tromsø	24. feb
Bergen	25. feb
Kristiansand	26. feb

Kursholder: Bente Aasheim

Kursavgift: kr. 1290 - inkl. veiledningsbok og lunsj.

Påmelding: Se nedenfor.

Temadag - Skapende skrijving

Inspirasjonsdag for skrive lystne og lansering av ny veiledningsbok! Kurs for lærere i grunnskole og kulturskole som ønsker inspirasjon knyttet til kreativ skrijving, samt undervisning i hvordan en igangsetter og stimulerer elever til å bli mer glad i å skrive og lese.

Sted	Dato
Oslo	27. jan
Trondheim	28. jan
Bergen	29. jan

Kursholder: Kjersti Wold

Kursavgift: kr. 1290 - inkl. veiledningsbok og lunsj.

Påmelding for begge kurs: Bindende påmelding til post@kulturskoleradet.no pr. fax 73 56 20 01 eller via www.kulturskoleradet.no - så snart som mulig og senest **11. januar**. Plassbekreftelse og informasjon om tidspunkt og kurslokale vil bli gitt senest to uker før kursstart.

Verdens ledende internasjonale konkurranse for unge talenter

Under overskriften **MUSIC CONNECTS** arrangeres **Yehudi Menuhin Competition** for første gang i Norge 16. - 25. april 2010.

Det er en stor ære og tillitserkæring at Norge nå får konkurransen, og dette skyldes ikke minst det særdels høye nivået norsk musikkliv holder.

Menuhin Competition gir unge talenter fra hele verden en enestående mulighet til å presentere seg for et stort publikum. Konkurransen byr samtidig på en 10-dagers festival med en lang rekke musikalske opplevelser for kulturskoleelever, musikkstudenter og publikum.

MUSIKALSK OG KULTURELL DUGNAD

Menuhin Competition 2010 er et nyskapende samarbeidsprosjekt mellom en rekke av Norges ledende musikk- og kulturinstitusjoner, og gir en unik anledning til å profilere norsk musikkliv på en nasjonal og internasjonal arena.

VELKOMMEN!

Noen av høydepunktene:

OSLO KONSERTHUS

Fredag 16. april - 19.00

Åpningskonsert | Det Norske Kammerorkester
Med Henning Kraggerud, Kyoko Takezawa, Ray Chen
Benedicte Maurseth & Annbjørg Lien

GAMLE LOGEN

Tirsdag 20. april - 19.30

Oslo Camerata
Med Jeremy Menuhin, Lidia Baich,
Lars Anders Tomter

OSLO KONSERTHUS

Torsdag 22. april - 19.00

Oslo-Filharmonien
Dirigent: Maxim Vengerov
Solist: Renaud Capuçon

NORGES MUSIKKHØGSKOLE

Fredag 23. april - 14.00 og 19.30

Junior finale | Barratt Dues &
Norges musikkhøgskoles symfoniorkester

OPERAEN

Lørdag 24. april - 12.30

Matiné | Norsk kulturskoleråd

Lørdag 24. april - 19.00

Senior finale | KORK (Kringkastingsorkestret)

Søndag 25. april - 19.00

Gallakonsert | Oslo-Filharmonien
Dirigent: John Fiore
Med prisvinnere og gjester

Oslo Host Organisation:

